

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

662. Quodnam de cætero sit officium Archidiaconi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

sufficiat illa negativa notitia ex eo surgens, quod nemo presumatur malus. Ac ita in eo casu dubio in utramque partem, ita ut non adsint iudicia majora pro hominis probitate seu bona qualitate in oppositum, testimonium legitimum dari non potest pro illius probitate & habilitate, cum tale testimonium periculo errandi & falso iudicandi expositum, & in praesente casu error sit practicus Ecclesiae valde nocivus; cuius contrarium est, dum in iudicio privato habendo aliquem pro bono, quamdiu de contrario non constat, error sit speculativus. Laym. Pirh. ll. cit. Verum esto jam posset Archidiaconus vel quilibet alius generali illa suffultus praesumptione absque mendacio aliquem dignum officio sacerdotali vel diaconali respondere, quem non temere accedere ad hoc officium praesumeret, quamvis de ejus dignitate vel indignitate nihil resciret: At vix videtur a mendacio excusari, si responderet, se scire & testificari eam dignum; cum his verbis amplius aliquid asserat, quam si simpliciter responderet, eum dignum esse; nam non tantum dignitatem illius, quam praesumit, affirmat; sed asserit quoque sibi inesse scientiam de illius dignitate, quam scientiam non habet, & legitimum se testem jactat ejus idoneitatis, quam ignorat. Pignat. loc. cit. n. 15. Ad haec quorsum Archidiaconus ab Episcopo de ordinandorum dignitate consultatur? quorsum ejus testimonium inquiritur, si ejus tota iustificatio in generali illa praesumptione fundetur.

Quaestio 661. Quid faciendum Archidiacono, dum novit defectum ordinandi (idem est de Parocho sciente impedimentum occultum contracturi matrimonium) quominus Ordines suscipere valeat?

Respond. Si per secretam admonitionem se aliquid profecturum arbitratur, tenetur illam praemittere ad dimovendum illum a susceptione Ordinis; si vero se nihil profecturum arbitratur, tenetur ad Superiorem deferre, ut is impediatur. Laym. ad cit. c. unic. de scrutin. num. 3. Si tamen nec delatione ad Superiorem se quicquam profecturum praveat, eo quod noverit fidem sibi non habendam, monet Laym. loc. cit. num. 4. debere illum dare operam, si sine suspitione aut infamatione possit, ut officium illud presentandi ea vice declinet; si autem illud declinare nequeat, dicat verba illa, quae juxta praescriptum pontificalis Romani dici solent. Neque enim tunc mentietur aut contra conscientiam loquetur; cum ea verba proferat ut persona publica, seu in persona Ecclesiae, quo sensu verum dicit, si defectus occultus mansit, & in praecedente examine aut inquisitione non fuit proditus. Ita docere ait Innoc. Jo-And.

Butt. in cit. c. unic. de scrutin.

Quaestio 662. Quodnam de cetero sit officium Archidiaconi?

Respondeo primò in genere: Archidiaconi uti potestas ita & officium neque olim, neque modò est idem in omnibus ecclesiis. Unde si cognoscere velimus Archidiaconi officium, potiùs inspicienda cujusque ecclesiae consuetudo, aut statutum tanquam jura scripta, Laym. ad c. 1. de off. Archid. num. 2. ex Innoc. ibid. & Sylv. v. Archidiacon. num. 1. Sic in quibusdam ecclesiis Archidiaconus nullus est. Laym. loc. cit. Pignat. tom. 4. consult. 181. num. 11. ubi; omnium ecclesiarum non sunt Archidiaconi, ut innuit Gl. in c. ad hac, de off. Archid. v. examinentur; & sic testatur Pignat. nullum in Ecclesia Romana esse Archidiaconum, etsi fuerit olim. Atque ita officium Archidiaconi, quod describitur in rit. de off. Archid. praestat alius, v. g. Archipresbyter, Decanus, Vicarius generalis Episcopi. Laym. loc. cit. uti in Ecclesia Romana officium de cetero proprium Archidiaconi ordinandos praesentandi a primo Diaconorum exerceri consuevisse, testatur Pignat. loc. cit. In quibusdam vero ecclesiis est quidem Archidiaconus, sed administrationem nullam habet aut jurisdictionem, sed solum praesentiam inter Canonicos. Laym. loc. cit. Lotter. l. 3. q. 7. num. 36. ubi: contingere potest, ut ex singulari jure aliquo Archidiaconus non sit oculus Episcopi, id est, nullum officium aut jurisdictionem obtineat, sed ventosa sit Dignitas; Quin &, ut habet num. 40. ut officium hujusmodi cum omni ejus praerogativa jurisdictionis transfusum sit in aliam personam Capituli. Sic etiam in aliquibus ecclesiis non est nisi unus, in aliis sunt plures 6. ad 7. Archidiaconi. Azor. Inst. mor. p. 2. l. 3. c. 14. q. 7. Qui id ea factum occasione arbitratur, quòd olim Episcopi ex Diaconis duos, tres aut plures antiquiores constituebant pro suarum ecclesiarum seu diacesium vastitate, ut vel sic iis melius provideretur earum in plures partes divisarum gubernatione plurium curae commissa.

2. Respond. secundò: in primitiva Ecclesia officium Archidiaconi erat tum Diaconis & hypodiaconis omnibus imperare, eòque ad altaris ministerium instruere; tum verò bona ecclesiastica administrare & dispensare, uti posterius colligitur ex Act. 6. Laym. loc. cit. num. 1. Erat quoque olim Archidiaconi munus Episcopo proximè assistere in sacrificio eumque ubique comitari. Laym. ibid. De cetero illius, in quantum est Episcopi Vicarius ejusdemque oculus dicitur, munia & partes exprimuntur c. 1. de off. Archid. ubi: Archidiaconus post Episcopum sciat se Vicarium ejus in omnibus, & omnem curam in Clero tam in urbe positurum, quam eorum, qui per parochias habitare noscuntur ad se pertinere, sive de eorum conversatione & restauratione ecclesiarum, sive doctrina ecclesiastica & ceterarum rerum studio & delinquentium rationem coram Deo redditurus est, & ut de tertio in tertium annum, si Episcopus non potest, parochiam universam circumeat, & cuncta, quae emendatione egent, vice sui Episcopi corrigat & emendet &c. c. officium, de off. Archid. dicitur proprium ejus munus esse cum Episcopo sacris operari, Diaconos aliosque ministros inferiores ad altaris ministerium

sterium instruere, Evangelium cantare, si voluerit, aut si noluerit, mandare, quis aliorum id facere debeat, & similia alia huc spectantia dirigere. Vide Azor. *loc. cit.* q. 2. *Cap. ea quæ de off. Archid.* demandatur ei custodia rerum ecclesiasticarum, episcopusque muneris esse dicitur, vasa divinis ecclesiæ usibus dicata sedulo custodire. Azor. *loc. cit.* *Cap. ut nostrum. c. ad hæc. de off. Archid.* ad officium Archidiaconi spectare dicitur, ordinandos examinare, & præsentare Episcopo. Prælatos in sede locare, sive in corporalem possessionem mittere. Item eodem *cap.* ei committitur audire singulorum presbyterorum causas & jurgia. *Cap. prælectis. dist. 24.* dicitur ad illum spectare, pecuniam Ecclesiæ pietatis causâ datam accipere, & Episcopo reddere; Diaconorum delicta ad Episcopum deferre; monere presbyteros de temporibus instantium festorum & jejuniorum. Azor. *loc. cit.* Vide etiam Fagn. *in c. ad hæc. num. 6.* ubi quod hæc & similia spectantia ad officium Archidiaconi diligenter recensentur à Jo. And. *in c. officium. Sylv. v. Archid. Abb. & But. in c. ad hæc. sub initium enumerat & ipse eorum plura. n. 24.* Addit etiam Fagn. *loc. cit. num. 6.* officium proinde Archidiaconi ad duo ferè capita reduci; nempe ad ea, quæ ei competant tanquam Principi Diaconorum Cathedralis, & ea, quæ sunt jurisdictionis; illa enim ei competere eâ ratione, quâ Caput Diaconorum constituitur: hæc verò ei tributa esse à jure, ut Episcopus facilius vacare possit his, quæ sunt Ordinis & autoritatis episcopalis, à quibus Archidiaconus excluditur. Jam verò de his ferè omnibus exactius vel jam actum in præcedentibus, ubi de potestate Archidiaconi; aut agetur in sequentibus. Porro in quibus officium Archidiaconi ab officio Vicarii generalis Episcopi, uti & ab officio Archipresbyteri differat, satis indicatum sub initium hujus Tract.

Questio 663. An Archidiaconus officium suum exercere possit, v. g. examinare ordinandos, visitare & pleraque agere, quæ habentur in c. 1. & c. ad hæc. de off. Archid. contra prohibitionem Episcopi, seu prohibitus ab Episcopo ea exercere.

1. **R**espond. Non convenire in hoc AA. Negativam, nempe posse Episcopum Archidiacono, uti & Archipresbytero prohibere, ne muneribus sibi per Canones attributis fungantur, & stante hac prohibitione, eorum nihil eum posse, tenent, de Archidiacono quidem post But. Abb. *in c. officium de off. Archid. num. 5.* de Archipresbytero Hostiens. *in sum. tit. de off. Archiep. §. quæ pertinent.* apud Fagn. *in c. ad hæc. num. 3.* & *in c. litera. de matrim. contra. contra interd. Eccles. num. 22.* eâ vixi ratione, quòd in his sint Vicarii Episcopi.

2. Contrarium, nempe Archidiaconum & similes ideo dici Vicarios Episcopi; quia exercent ea, quæ etiam ad Episcopum pertinent; non esse tamen tantum Vicarios, sed certâ dignitate potiri; adeò ut propterea removeri non possint ad libitum Episcopi, nec ipso pro suo velle illorum officia exercere, tenent Innoc. *in c. 1. de off. Archid. num. 1.* Jo. And. *ibid. num. 4.* Anchar. *n. 3.* Archid. *in c. prælectis. d. 25.* Quin & But. & Abb.

in cit. c. 1. apud Fagn. *cit. num. 31.* Quam sententiam Innocenti teneri communiter à Canonistis, & vide: i sibi veriore, asserit Fagn. *loc. cit. num. 32.* ubi de suo quoque eam confirmat: nempe quòd Archidiaconus sit Vicarius non ab Episcopo assumptus, sed datus à jure, & sic non amovibilis habeat Vicariam perpetuam suæ dignitati annexam ex privilegio Canonis, quod in totum vel in partem à quoquam Pontificum (intelligit eo nomine Episcopos) convelli vel mutari non potest, ut est textus *in c. institutionis. 25. q. 2.* cui, ut Archid. *in c. licet Canon. de elect. in 6. num. 3.* non potest responderi.

Questio 664. Quid muneris sit Archidiacono circa institutionem corporalem seu missionem in possessionem?

1. **R**esp. primò: Ad Archidiaconum spectat, Prælatos (intelligit electos & confirmatos) in sede locare. Pignat. *tom. 4. cons. 183. num. 14.* sic de jure communi spectat ad Archidiaconum collocare Abbates & Abbatissas in sua sede. Fagn. *in c. ad hæc. de off. Archid. num. 22.* Barbof. *lur. eccles. l. 1. c. 24. num. 25.* juxta *c. ut nostrum. de off. Archid.*

2. Resp. secundò: De jure communi spectat ad Archidiaconum, Clericos provisos seu institutos ab Episcopo (idem est de institutis aut provisis ab aliis inferioribus) mittere in corporalem possessionem beneficiorum. Fagn. *loc. cit. Zerol. in pr. Episc. v. Archidiaconus. Paris. de resign. l. 10. q. 6. num. 32.* & expressè *l. 8. q. 9. num. 57.* Barbof. *loc. cit. num. 32.* citans Per. Gregor. *synagm. juris. l. 15. c. 20. n. 6.* Covar. *l. 3. var. c. 16. n. 7. &c.* juxta *cit. c. ut nostrum. ubi in quadam.* dicitur, institutionem corporalem tam super beneficiis, quàm dignitatibus debere ad Archidiaconum pertinere. Nec obstat, quòd in *c. licet Episcopus. de præb. in 6.* dicitur, ad Episcopum spectare missionem in beneficiorum possessionem; quia id intelligi potest, non quidem de ipsa missione in corporalem possessionem, sed de sententia seu decreto, quo Episcopus pronunciat seu decernit, institutum mittendum in possessionem. Barbof. *loc. cit.* vel potest intelligi, ut procedat de consuetudine, quâ id spectat hodie ad Episcopum. Barbof. *ibidem.* Quòd si autem vi citati *c. licet Episcopus.* id de jure spectaret ad Episcopos, ut volunt aliqui apud Paris. *loc. cit. num. 33.* dicendum foret, per dictum *c. licet Episcopus,* utpote posterius derogatum *cap. ut nostrum.* tanquam priori.

3. Resp. tertio: Tametsi autem de jure spectaret aut spectasset aliquando ad Archidiaconum, potest nihilominus id ipsum ex consuetudine particulari hic & nunc spectare ad Episcopos, Vicarios, aliòsque Ordinarios, prout illud hodie de consuetudine spectare ad Episcopos, Vicarios aliòsque Ordinarios affirmat Paris. *cit. n. 33.* citans Covar. & *l. 8. q. 9. n. 58.* ubi: quamvis id (nempe emittere in possessionem) de jure spectet ad Archidiaconum. *c. ad hæc. de off. Archid.* tamen generalis consuetudo hoc extendit etiam ad alios; pro quo citat Rebuff. *in pr. tit. de miss. in possess. Selv. de benef. p. 3. q. 15.* Quemadmodum è contra, si illud spectaret de jure ad Episcopos, nihil vetaret, quò minus hic & nunc sive in quibusdam locis